

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 69076
Konu : Soru Önergesi

28 .11.2016

Sayın Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

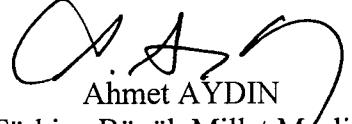
İlgi : a) 03.11.2016 tarihli ve (7/8787) esas numaralı yazılı soru önergeniz.
b) 21.11.2016 tarihli ve 67914 sayılı yazımız.
c) Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliğinin 21.11.2016 tarihli ve 1649 sayılı yazısı.

İlgi (a) önergeniz ile bir milletvekilinin üyelikle bağdaşmayan bir görevi yürüttüğü iddiası soru konusu yapılmıştır.

Soru önergenizde yer alan hususlarla ilgili Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliğinin ilgi (c) yazısı ekte sunulmakta olup söz konusu yazı ekinde yer alan Yüksek Seçim Kurulunun 19.04.2015 tarihli ve 711 sayılı Kararı'nda önergenize konu milletvekilinin 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'na aykırı olarak milletvekili adaylığına engel hali bulunmadığı ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, yapılan inceleme sonucunda Başkanlığımızda, soru önergesine konu milletvekilinin Anayasa ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun'un hükümlerine aykırı olarak üyelikle bağdaşmayan bir iş üstlendiğine dair bir bilgi veya belge bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu doğrultuda, Başkanlığımızca yapılabilecek herhangi bir işlem bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Yazı (8 sayfa)

TESKOMB

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKARLAR KREDİ VE KEFALET KOOPERATİFLERİ BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
THE UNION OF CREDIT AND GUARANTEE COOPERATIVES FOR TRADESMEN AND CRAFTSMEN OF TURKEY

2 1 Kasım 2016

Sayı : GM – 1649
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İlgi : 21.11.2016 tarih ve 43452547-120.07-67914 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıda belirtilen soru önergesine cevap teşkil edilecek bilgiler aşağıda sunulmuştur:

1-Ak Parti Yozgat Milletvekili Abdulkadir AKGÜL, soru önergesinde belirtilen kooperatif, birlik ve TESKOMB Başkanlığını yürütmekte olup, kullanımına tahsis edilen Audi A8 marka araç TESKOMB'un amaç ve faaliyetleri doğrultusunda kullanılmaktadır. Genel Başkana Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından koruma memuru tahsis edilmiş olup, maaşı kamu tarafından ödenmektedir.

2-Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği (TESKOMB) 1163, sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre de şirket olarak tanımlanmıştır. 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 92'nci maddesinde yer alan "siyasi faaliyet yasağı" 1997 yılında 4271 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

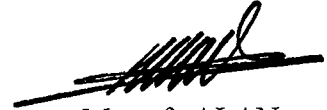
TESKOMB, bağlı birlik ve kooperatifler, özel hukuk tüzel kişiliği olarak kamu kurumu ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olmadığı gibi, herhangi bir kamu görevi de yürütmemektedir. Dolayısıyla, Milletvekillerinin kooperatif, birlik ve TESKOMB'da görev almaları, 3069 sayılı, 'Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği İle Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanunu' ve Anayasanın 'Üyelikle Bağdaşmayan İşler' başlıklı 82'nci maddesine de aykırılık teşkil etmemektedir. Kaldı ki, bu konuda yapılan itiraz üzerine Yüksek Seçim Kurulunca alınan 19.04.2015 tarih ve 711 sayılı karar da bu yöndedir (EK).

1/2

3- Kooperatifler, Birlikler ve TESKOMB'da gayrimenkul alım yetkisi genel kurula ait olup, genel kurulun devir ve terk etmeyeceği yetkiler arasındadır. TESKOMB olarak 13.06.2009 tarihinde yapılan genel kurulda, Aydın İli Bodrum İlçesinde otel alımı yönünde karar alınmış, alınan karar doğrultusunda 18.11.2011 tarihinde otel alımı gerçekleştirilmiş, ayrıca soru önergesinde belirtildiği üzere 26 milyon TL'ye alınmamıştır. Otel alımı ile ilgili genel kurul tarihinde Abdulkadir AKGÜL TESKOMB Genel Başkanı, otelin alındığı tarihte ise Milletvekili değildir.

Bilgilerinize arz ederiz.

Güler ZINCİRKIRAN
Genel Müdür

Mustafa ALAN
Genel Başkan Vekili

EK: 19.04.2015 tarihli, 711 sayılı Yüksek Seçim Kurulu Kararı (1 Adet, 6 Sayfa)

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 711

- K A R A R -

Kurulumuz Başkanlığına İbrahim ÇELİK tarafından gönderilen 17/04/2015 tarihli dilekçede özetle; Yüksek Seçim Kurulunun 05/01/2015 tarihli ve 6 sayılı kararı ve 23/11/2013 tarihli ve 514 sayılı kararına rağmen Ak Partinin Yozgat İlindeki 1. sıra adayı Abdulkadir AKGÜL'ün üst birliklerdeki görevlerinden 10/02/2015 tarihine kadar istifa etmediği için 7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak seçimde aday olmasına kanunen inkân bulunmadığı, adı geçen halen Ankara İlnde faaliyet gösteren S.S. Mamak Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifinin yönetim kurulu başkanlığını, bu kooperatifin ortağı olduğu S.S. Ankara Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliğinin yönetim kurulu başkanlığını, bu üst birliğin ortağı olduğu S.S. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez birliğinin (TESKOMB) yönetim kurulu başkanlığını ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin (Türkiye Koop) yönetim kurulu başkan yardımcılığını sürdürdüğü, Ticaret Sicil Gazetesinin web sitesi incelendiğinde bu görevinden ayrılmış olduğunu gösteren herhangi bir tescil ilanına rastlanılmadığı, 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesi hükmü uyarınca Abdulkadir AKGÜL'ün Ankara Kooperatifler Birliği, TESKOMB ve Türkiye Koop.'un yönetim kurulu üyeliğinden 10/02/2015 tarihine kadar ayrılmadığı için adaylığını koyamayacağı halde adaylığını koyması ve aynı nedenle Ak Parti tarafından aday gösterilemeyeceği halde aday gösterilmesi nedeniyle adaylığının geçersiz sayılmasına karar verilmesi istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun "Adaylık için görevden çekilmesi gerekenler" başlıklı 18. maddesinde; "Hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler."

hükmü yer almaktadır.

7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak olan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde milletvekili aday olabilmek için kanun gereği çekilmesi veya görevlerinden ayrılması gerekenlerin çekilme veya görevlerinden ayrılma isteğinde bulunma tarihleri, Kurulumuzun 5/1/2015 tarihli, 2015/6 sayılı kararı ile detaylı olarak düzenlenmiş ve anılan karar, 6/1/2015 tarihli, 29228 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Söz konusu kararın "Sonuç" bölümünde kimlerin hangi tarihe kadar görevden ayrılmaları gerektiği ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

7 Haziran 2015 Pazar günü yapılacak olan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde ilgili kanunlarda öngörülen işlemlerin zamanında ve düzen içinde yürütülmesini sağlamak amacıyla Kurulumuzun 31/1/2015 tarihli, 2015/100 sayılı kararı ile kabul edilen ve Resmî Gazete'nin 1/2/2015 tarihli ve 29254 sayılı nüshasında yayımlanan "Seçim Takvimi"nde;

15 Nisan 2015 Çarşamba günü;

"3-Milletvekili geçici aday listelerinin radyo, televizyon ve Resmî Gazetede yayınlanması/yayımlanması (2839/20-2),

5-Geçici aday listelerine karşı il seçim kurullarına ve Yüksek Seçim Kuruluna yapılacak itirazların başlaması ve incelenmesi (2839/22, 23),"

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 711

16 Nisan 2015 Perşembe günü;

"1-Geçici aday listelerine karşı ilgili il seçim kurullarına yapılacak itirazların son günü (298/125; 2839/22),"

17 Nisan 2015 Cuma günü;

"1-Geçici adayların ilgili il seçim kurullarınca incelenmesinin son günü,

2-Geçici aday listelerinde il seçim kurullarının incelemeleri sonucunda meydana gelen noksanlık ve aykırılıkların; il seçim kurullarınca ilgili adaya, siyasi parti il başkanlığına ve ilgili siyasi parti genel merkezine de iletmek üzere Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesinin son günü (298/125; 2839/23)."

18 Nisan 2015 Cumartesi günü;

"İl seçim kurullarının milletvekili geçici aday listelerine yapılan itiraz üzerine verdikleri kararlara karşı Yüksek Seçim Kuruluna yapılacak itirazların son günü (2839/22),"

19 Nisan 2015 Pazar günü;

"1-Milletvekili geçici aday listelerine karşı il seçim kurullarına yapılan itirazlar üzerine bu kurullarca verilen kararlara yönelik itirazların Yüksek Seçim Kurulunca karara bağlanmasının son günü,"

şeklinde düzenlenmiştir.

Öncelikle, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının, bu kavramdan önce gelen "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları"nın üst birliklerini mi, yoksa bunlardan ayrı bir kurumu mu ifade ettiği hususunun açıklığa kavuşturulmasında zorunluluk bulunmaktadır.

Bu amaçla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'na 8/4/2010 tarihinde kabul edilen ve 10 Nisan 2010 tarihli, 27548 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5980 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesini değiştiren 29. maddesinin genel ve madde gerekçelerini incelemek ve kanun koyucunun bu maddedeki "üst birlikler" kavramını ne amaçla madde metnine ilave ettiğinin bilinmesi gerekmektedir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki 5980 sayılı Kanun'un 29. maddesinin "Genel Gerekçesi"nde;

3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliğine seçilenlerin Devlet ve diğer kamu tüzelkişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devlettten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamayacakları, vekili olamayacakları, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemeyecekleri, temsilcilik ve hakemlik yapamayacaklarının hüküm altına alındığı, 3069 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi seçilmeden önce bu Kanunla yasaklanan herhangi bir yükümlülük üstlenmiş bulunan üyelerin mevcut durumlarını altı ay içinde bu Kanuna uygun hale getireceklerinin belirtildiği,

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 711

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'na göre aday olacak yada gösterilecek kamu görevlilerinin, siyasi parti yöneticilerinin ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının görevlerinden ayrılmaları gerekirken, özü itibariyle kamu görevi yapan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların görevden ayrılma zorunluluğunun bulunmadığını, hatta 3069 sayılı Kanunla milletvekili seçildikten itibaren görevlerinden ayrılmaları için kendilerine altı aylık bir süre tanındığını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görevli adayların, kurumlarının teşkilat ve imkanlarını seçimlerde kullandığını, bu durum haksız rekabete yol açtığı, milletvekili seçilemeyenlerin görevine devam etmesi halinde bulundukları kurumu siyasallaştırdığı, temsil kabiliyetini zayıflattığı, milletvekili seçilenlere tanınan altı aylık süre ile de özellikle bu kurumların başkanlıklarından gelenler için yeni yönetim kurulunu tanzim etme, bir nevi o kurumda varlığını devam ettirme yolu açıldığı,

Kanun teklifi ile aday olmak isteyen ya da aday gösterilecek kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların da, aday olacak yada gösterilecek kamu görevlileri, siyasi parti yöneticileri ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları gibi görevlerinden ayrılmalarının amaçlandığı,

ifadelerine yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen gerekçede de ifade edildiği üzere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların, aday olmaları halinde, kurumlarının teşkilat ve imkânlarını seçimlerde kullandığı, bu durumun haksız rekabete yol açtığı, seçilemeyenlerin görevine devam etmesi halinde bulundukları kurumu siyasallaştırdığı ve temsil kabiliyetini zayıflattığı belirtilmiştir. Dolayısıyla, kanun koyucunun, kamuoyunu etkileyip, yönlendirebilmeleri nedeniyle, üst birliklerde görevli olan ve irade açıklamasında bulunmaya yetkili olanların mesleklerini seçilme avantajı olarak kullanmaktan kaynaklanan eşitsizliği bu hükümle gidermeye çalıştığı şüphesizdir. Kaldı ki, demokratik toplum düzeni gereklerine uygun bir seçimin yapılabilmesi, adayların eşit bir biçimde yarışmalarına olanak sağlayan bir ortamın oluşturulması koşuluna bağlıdır. Bu durumda, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının, bu kavramdan önce gelen "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları"nın üst birliklerini değil, müstakil üst birlikleri kapsadığının kabul edilmesi gerekmektedir.

2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yapılan değişiklikle ilgili kanun teklifinde "...kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ..." ifadesi yer almakta iken, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapılan görüşmeler sırasında, "... sendikalar"dan sonra gelmek üzere "kamu bankaları ile üst birliklerin" ifadesi eklenmiştir. Madde metnine bir bütün olarak bakıldığında, "kamu bankaları ile üst birlikler"ın diğerlerinden bağımsız oldukları açıkça anlaşılmaktadır.

Buna göre, 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının, bu kavramdan önce gelen "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları"nın üst birliklerini değil, müstakil üst birlikleri kapsadığına kuşku bulunmamaktadır. Ancak, adı geçenin genel başkan yardımcılığını yaptığı Türkiye Milli Kooperatifler Birliği, genel başkanlığını üstlendiği Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği (TESKOMB), Yönetim Kurulu Başkanlığını yürüttüğü SS. Mamak Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi ile Yönetim Kurulu Başkanlığını yaptığı SS. Ankara Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliğindeki görevlerinden ayrılmasının gerekip gerekmediği, eş anlatımla adı geçen kooperatiflerin 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde sözü edilen "üst birlikler" arasında olup olmadığı hususunun açığa kavuşturulması gerekmektedir.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 711

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun;

"Görev ve sorumluluk" başlıklı 70. maddesinin birinci fıkrasında; "Kooperatiflerin müşterek menfaatlerini korumak, amaçlarını gerçekleştirmek için iktisadi faaliyette bulunmak, faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemek, dış memleketlerle olan münasebetlerini düzenlemek, kooperatifçiliği geliştirmek ve eğitim yapmak, kooperatifçilik konularında tavsiyelerde bulunmak gibi hizmetlerin yerine getirilmesi için, Kooperatif birlikleri, kooperatifler merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği kurulur."

"Kooperatif birlikleri" başlıklı 72. maddesinde;

"Konuları aynı veya birbiriyle ilgili nitelikte olan 7 veya daha çok kooperatif tarafından birlikler kurulabileceği anasözleşmelerinde tesbit edilebilir.

Bu birlikler kooperatif şeklinde kurulur.

İlgili bakanlık tarafından bölgeler belirlendiği takdirde, bu bölgelerde aynı çalışma konularına sahip birden fazla kooperatif birliği kurulamaz."

"Kooperatif merkez birlikleri" başlıklı 76. maddesinde;

"Kooperatif birlikleri kendi aralarında kooperatif şeklinde merkez birlikleri kurabilirler.

Merkez birliklerinin genel kurulları bu birliğe dahil kooperatifler birliklerinin genel kurulları tarafından seçilecek temsilcilerden kurulur.

Kooperatifler birliklerinin yönetim kurulları üyeleri merkez birlikleri genel kurullarına üye seçilebilirler.

Aynı çalışma konularına sahip kooperatif birlikleri birden fazla kooperatif merkez birliği kuramazlar."

"Türkiye Milli Kooperatifleri Birliği" başlıklı 77. maddesinde;

"Birlikler veya merkez birlikleri kooperatif şeklinde Türkiye Milli Kooperatifler Birliğini kurabilirler. Sulama Birlikleri Kanunu ile 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş birlik ve merkez birlikleri de Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine üye olabilirler.

Katılma şartları, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği anasözleşmesinde belirtilir.

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Kurulu bu Birliğe dâhil birlikler ve merkez birlikleri genel kurullarınca seçilecek temsilcilerden kurulur. Bu Kurulun kooperatif, birlik ve merkez birlikleri yönetim kurullarından teşkil olunacağı anasözleşme ile hüküm altına alınabilir."

hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun "siyasi faaliyet yasağı" başlıklı 92. maddesinin birinci fıkrasındaki Kooperatif ve üst kuruluşlarının siyasi maksatlı veya genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini bozmaya yönelik faaliyet gösteremeyecekleri, ikinci fıkrasındaki kooperatif üst kuruluşlarının siyasi partilerden ve teşekküllerden veya genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini bozmaya yönelik faaliyet gösteren kişi ve teşekküllerden herhangi bir suretle yardım kabul edemeyecekleri gibi bunlara maddi yardımda da bulunamayacaklarına ilişkin düzenleme 12/06/1197 tarih ve 4274 sayılı Kanun'la yürürlükten kaldırılmış olup, bu durum anılan Kanun'un gerekçesinde; "1163 sayılı Yasanın söz konusu maddesi; 2709 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 171. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Kooperatifler (...) siyasetle uğraşamaz ve siyasi partilerle işbirliği yapamazlar" hükmünün bir alt hukuki düzenlemesini oluşturmaktadır. 26/07/1995 günlü Resmî Gazete'de yayımlanan "7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın başlangıç metni ve bazı maddelerinin değiştirilmesine dair" 23/07/1995

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 711

günlü 4121 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile Anayasa'nın 171. maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, böylece kooperatiflerin siyasi faaliyette bulunma yasağı anayasal düzenleme olmaktan çıkarılmıştır. Değişiklik, sanayi ve ticaret odaları, dernekler, sendikalar gibi kuruluşlarla da ilgili bir demokratikleşme paketi olup, bu yönde verilmiş genel ve açık bir anayasal iradeyi yansıtmaktadır. Dolayısıyla, Anayasamızın 171. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğin amacına ulaşması, ancak 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nda yer alan söz konusu yasağın da yürürlükten kaldırılmasını gerektirmektedir. Bilindiği gibi; ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla kurulan kooperatifler, bu amaca uygun olarak ana sözleşmelerinde yer alan çalışma konuları içerisinde faaliyet göstermektedir..." şeklinde açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Türkiye Milli Kooperatifler Birliği dışındaki kooperatiflerin üst birlik olarak değerlendirilemeyeceği, adı geçen adayın genel başkanlığını yaptığı Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliğinin üst birlik olarak Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine üye olmak suretiyle üst örgütlenmenin tamamlandığı dosya içerisinde gelen belgelerden görülmektedir. Bu durumda 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nda yer alan üst birlik ile Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin ifade edildiğinden kuşku bulunmamaktadır. Yine dosya içerisindeki belgelere göre de adı geçen adayın Türkiye Milli Kooperatifleri Birliğindeki görevinden 09/02/2015 tarihinde istifa ettiği anlaşılmıştır.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; Adalet ve Kalkınma Partisi Yozgat 1. sıra adayı Abdulkadir AKGÜL'ün 2839 sayılı Kanun'da yer alan üst birlik olarak kabulü gereken Türkiye Milli Kooperatifler Birliğindeki görevinden istifa etmiş olmakla milletvekili adaylığına engel hali bulunmadığı anlaşıldığından itirazın reddine karar vermek gerekmiştir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Adalet ve Kalkınma Partisi Yozgat 1. sıra adayı Abdulkadir AKGÜL'ün 2839 sayılı Kanun'da yer alan üst birlik olarak kabulü gereken Türkiye Milli Kooperatifler Birliğindeki görevinden istifa etmiş olmakla milletvekili adaylığına engel hali bulunmadığı anlaşıldığından itirazın reddine,

2- Karar örneğinin İbrahim ÇELİK'e gönderilmesine,

19/04/2015 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA
(M)

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Ali KAYA
(M)

Üye
İbrahim ZENGİN

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Ahmet TUNCAY

Üye
Haluk KIRCA

- K A R Ş I O Y -

7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak olan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde milletvekili adayı olabilmek için kanun gereği çekilmesi veya görevlerinden ayrılması gerekenlerin çekilme veya görevlerinden ayrılma isteğinde bulunma tarihleri, Kurulumuzun 5/1/2015 tarihli, 2015/6 sayılı kararı ile detaylı olarak düzenlenmiş ve anılan karar, 6/1/2015 tarihli, 29228 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Yüksek Seçim Kurulunun 23/11/2013 tarihli ve 514 sayılı kararı ile; "2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun 18. maddesinde yer alan “üst birlikler” kavramının, bu kavramdan önce gelen “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları”nın üst birliklerini değil, müstakil üst birlikleri kapsadığı dikkate alındığında, 30 Mart 2014 tarihinde yapılacak olan Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde, müstakil olarak kurulmuş üst birliklerin yönetim ve denetim kurulunda görev alan yöneticilerin aday olabilmeleri için 2839 sayılı Kanun’un 18. maddesi uyarınca görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmaları gerektiğine," karar verilmiştir.

Dosya içeriğinden Adalet ve Kalkınma Partisi Yozgat İli 1. sıra adayı Abdulkadir AKGÜL’ün halen Ankara İlinde faaliyet gösteren S.S. Mamak Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifinin yönetim kurulu başkanlığını, bu kooperatifin ortağı olduğu S.S. Ankara Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliğinin yönetim kurulu başkanlığını, bu üst birliğin ortağı olduğu S.S. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez birliğinin (TESKOMB) yönetim kurulu başkanlığı görevlerini yürüttüğü, dolayısıyla 2839 sayılı Kanun’un 18. maddesi uyarınca yukarıda açıklanan görevlerinden ayrılmadığı anlaşıldığından, milletvekili adayı olamayacağı gerekçesiyle çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye
Ali KAYA

Başkanvekili
Turan KARAKAYA